

Frítíðarskúlin er ikki ein skúli

– Okkara tilboð skulu vera so góð, at børnini als ikki hugsa um skúlan, meðan tey eru hjá okkum, sigur Ann-Elisabeth Joensen

– Tá børnini koma til okkum, hava tey fingið fri úr skúlanum. Vit eiga og skulu virða frítíðina hjá børnunum, sigur Ann-Elisabeth Joensen, leiðari á

frítíðarskúlanum og næstformaður í Føroya Pedagogfelag. Hon leggur dent á, at ein frítíðarskúli als ikki hevur nakað sum helst við ein fólkskúla at gera

FRÍTÍÐAR-PEDAGOGIKKUR

Solby A. Eliassen
solby@sosialurin.fo

Ann-Elisabeth Joensen, leiðari á frítíðarskúlanum í Hornabø, sigur, at tað er av alstórum týðningi, at rætturin hjá børnunum til frítíð

verður vírdur. Og at vaksir virða sjálva frítíðina hjá børnunum.

– Ein frítíðarskúli hevur onki sum helst við ein skúla at gera, og eg má viðganga, at eg slettis ikki veit, hví tað eitur frítíðarskúli. Eg hevði viljað, at hatta orðið hvarv, tí eg áni ikki, hvaðani tað er komið, sigur hon. Um ein hyggur í endamálsorðingina fyri pedagogútbúgvingina ella í dagstovnalógina, so finnur ein ikki orðið frítíðarskúli. Men frítíðarheim.

Ann Elisabeth heldur, at tað rætta var, at stovnurin fekk navn við frítíðarheim ella frítíðarstovnur. Tí talan er um ein dagstovnur, har børn koma at verða í teirra frítíð, til foreldrinu eru liðug at arbeiða.

– Frítíð er ein rættur hjá børnunum, staðfestir hon.

Hvør sín útbúgving

Ann Elisabeth sigur, at tað er stórir munur á, førleikunum hjá einum pedagogi og einum lærara.

– Vit hava hvør sitt øki, tá tað kemur til at arbeiða við børnunum, staðfestir hon.

Lærarar verða útbúin til undirvísing og fakliga frálæru, meðan pedagogiska útbúgvingin leggur dent á uppalingina og menningina av barninum og ger, at pedagogarnir hava ein førleika til at eygleiða og skapa trivnað fyri einstaka barnið.

– Uppgávan hjá okkum er at menna tey skapandi evnini hjá børnunum við atlit á styrkja teirra samleika, sjálvsvirði, sjálvskenslu og evni til at taka sær av egnum viðurskiptum. Okkara fakligi førleiki ger okkum før fyri at siggia tørvir hjá tí einstaka barninum. Tað er styrkin hjá okkum, sum eru pedagogar, sigur Ann Elisabeth.

Hetta eru eisini førleikar, sum Ann Elisabeth leitar eftir, tá hon skal seta fólk í starv á frítíðarskúlan.

Endamálsorðingin fyri lærararnar sigur í stuttum, at lærarar skulu útbúgvast til fólkskúlan og at leggja stóði undir undirvísing í øðrum skúlaformum. Meðan endamálsorðingin fyri pedagogar sigur, at pedagogar skulu útbúgvast til vøggustovu, barnagarðar,

barna og frítíðarheim, stovnar til børn við breki, viðgerðarstovnar og annað námsligt virkseimi. Umframt hetta at geva tann greinliga námsliga førleika, ið er neyðugur at leggja ætlan um og menna uppalingarvirkssemi við børnunum, ungum og vaksnum í samfelagnum, har tey búleikast ella á einum og hvørjum stovni.

– Bæði lærarar og pedagogar hava námsfrøði, men tað er innan fyri hvør sitt øki. Lærarin til undirvísing og frálæru og pedagogurin til at uppala og menna tað einstaka barnið, sigur Ann Elisabeth.

Hon dyllir ikki fyri, at setanin av læraranum í frítíðarskúlanum á Tvøroyri er eitt afturstig fyri tósið um samstarv millum Pedagogfelagið og Lærarafelagið.

– Hatta hevur skapt ónøgd, og eg haldi ikki, at landsins myndugleiki hevur skilt, hvat ein frítíðarskúli í veruleikanum er, sigur hon. Samstundis spyr hon, hvat endamálið er við at útbúgva pedagogar, um ongin munur skal vera á

Mynd: Álvur Haraldsen

FAKTA

Frítíðarskúlin á Hornabø er normeraður til 50 børn. 48 ganga har til dagligt, og har er altíð pláss fyri børnum við serligum tørvi

Seks starvsfólk eru knýtt at stovninum, harav fyra pedagogar og tvey hjálparfólk.

Stovnurin, sum liggur í hjartanum í høvuðsstaðnum, hevur someiðis ein útfritíðarskúla, sum liggur í Havnadali. Tað er tann fyrrverandi Spírín.

vera so góð, at børnini als ikki hugsa um skúlan, meðan tey eru hjá okkum, sigur Ann-Elisabeth og visir á, at á frítíðarskúlanum arbeiða tey við teimum skapandi evnunum hjá børnunum, og eru møguleikarnir fyri at menna tað einstaka barnið tiskil góðir.

Frítíðarskúlarnir kringlandið hava eitt tætt samstarv og hava regluligar fundir, har leiðarnir hittast. Allir leggja teir dent á at hava eina breiða viftu av tilboðum til børnini, so børnini hava nógv at velja ímillum, meðan tey eru á frítíðarskúlanum.

– Men her skal sigast, at á øllum frítíðarskúlum verður dentur fyrst og fremst lagdur á tað fría spælið hjá børnunum, sigur Ann-Elisabeth.

Ann-Elisabeth samanber tað við fyrr. Tá børnini vóru úti á gøtuni og spældu og fóru so líka heim at spæla ella okkurt líknandi. Tað er tað sama við frítíðarskúlanum. Tey gera sjálvi av, hvat tey gera, og hava frítíðarskúlan at koma aftur til.

Tey hava eina ávísu friheit, meðan tey eru á stovninum, og tey vaksnu eru altíð tilstaðar og eygleiða tey. Bæði menningina og trivnaðin.

Ann-Elisabeth er í einum

– Børnini hava fri úr skúlanum, tá tey koma í frítíðarskúlanum, sigur Ann-Elisabeth Joensen
Mynd: Álvur Haraldsen

norðurlendskum bólk, sum eitur NLS. Ein bólkur, sum umboðar øll fakfelag í Norðurlondum.

Hesin bólkurin arbeiðir við at gera ein bókling til ES, sum lýsir barnalívið í Norðurlondum.

Hon sigur, at tað hevur vakt stóran áhuga hjá hinum londunum, at frítíðin hjá børnunum verður raðfest so høgt í Føroyum.

Hon tekur heildagsskúlarnar

ar sum eitt dømi upp á vantandi virðing fyri frítíðini hjá børnunum.

– Norðanlond eru í roynd og veru ein fyrirmynd fyri ES londunum, tí har verður faklig innlæring raðfest alt ov høgt. Við tað at børnini, sum ganga í heildagsskúlum, verður teirra frítíð gloymd í øllum hesum.

– Tað mugu vit fyri alt í verðini ikki fáa í Føroyum,

staðfestir Ann-Elisabeth og leggur afturat, at har standa øll norðanlondini saman.

– Tú virðir ikki børnini, tá tú ikki virðir teirra frítíð. Tey skulu mennast saman við øðrum børnum, slær Ann-Elisabeth Joensen fast.

Vit sleppa út um garðin

Teitur, Torkil og Rúni, Jóhanna, Diana og Rannvá eru øll á einum máli um, at tað er sera stuttligt at ganga í frítíðarskúla.
Teimum dámar tó best at spæla úti

Mynd: Álvur Haraldsen

prát.

Teitur, Torkil, Rúni, Rannvá, Jóhanna og Diana, sum øll eru sjei ára gomul og ganga í ytra skúla á Venjingarskúlanum, eru sera tíðindafróð hendan dagin..

Úti er best

Tey seks eru øll samd um, at teimum dámar best at spæla úti.

Tá tósið fellur inn á, hvussu tað er at ganga í frítíðarskúla í mun til barnagarð, siga tey, at tey sleppa

at gera meira av sjálvi, hvat tey gera, og hvar tey fara.

– Vit sleppa út um garðin her. Tað sluppu vit ongan tíð, tá vit gingu í barnagarð, greiðir Rannvá frá.

– Ja, men bara til flaggstongina. Ikki longur enn

tað, sigur Torkil og peikar út gjøgnum vindeygjað fyri at visa, hvar flaggstongin er.

Tey greiða frá, at tey plaga at fara á skate-board-banan ella oman í skógina beint niðan fyri skúlan,

sum tey sjálvi taka til. Tað halda tey eru stuttligt.

Tað letur ikki til, at tey høvdu tímað so væl at gjørt skúlatíng í frítíðarskúlanum.

– Jú, kanska roknað, men ikki at lesa, sigur Rannvá, tí hon heldur, at tað er ov nógvur larmur á frítíðarskúlanum til at kunna lesa. Hinar báðar, Jóhanna og Diana nikka og siga eisini, at tær høvdu tímað at roknað.

Torkil, Teitur og Rúni eru allir triggir á einum máli um, at teir ikki høvdu tímað at gjørt skúlatíng í frítíðarskúlanum.

– Tað hevði ikki verið skek. Tá vit eg so nógv heldur sleppa út at spæla, sigur Teitur, meðan hann hyggur út.

Tey byrja at reisa seg nú og vilja sleppa aftur at spæla. Eina lítla lotu seinni eru tey aftur í ferð við tað, sum tey fingust við, áðrenn tey vórðu órógvast av okkurnugum fólki.